

HALI SEKTÖRÜ
2012 EYLÜL
AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ

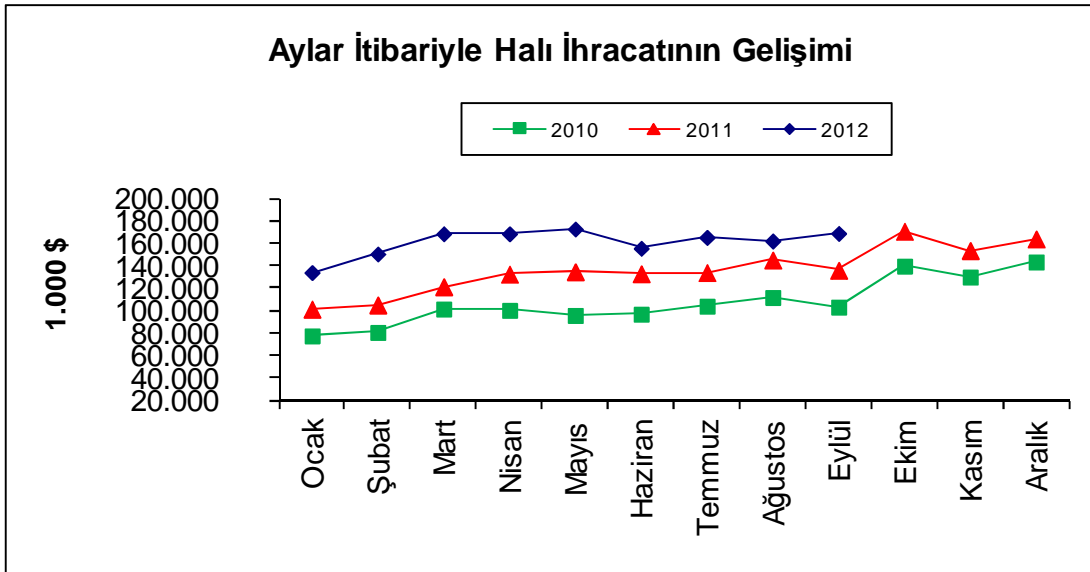
Ekim 2012

2012 YILI EYLÜL AYINDA HALI SEKTÖRÜ İHRACATININ DEĞERLENDİRMESİ

Ülkemiz halı ihracatı 2011 yılını % 26,8 oranında artışla kapanmış ve 1 milyar 629,5 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2012 yılının ilk dokuz ayının sonunda ise, halı ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 25,9 oranında artarak 1 milyar 439 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aylar İtibariyle Halı İhracat Kaydı				
2010 - 2011 - 2012				
Birim: 1000 \$				
	YILLAR			2012/2011
Aylar	2010	2011	2012	% Değişim
Ocak	77.658	101.355	134.041	32,2
Şubat	80.596	105.020	150.525	43,3
Mart	101.550	121.291	168.599	39,0
Nisan	100.311	132.538	168.506	27,1
Mayıs	95.767	134.650	172.854	28,4
Haziran	96.784	132.886	155.575	17,1
Temmuz	104.000	134.004	165.286	23,3
Ağustos	111.881	145.109	162.100	11,7
Eylül	103.277	135.949	168.925	24,3
Ekim	139.843	170.716		
Kasım	129.963	153.545		
Aralık	143.418	163.919		

Kaynak:İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Yukarıda yer alan tablo ve grafikten ülkemizin halı ihracatının aylar itibariyle seyri izlenebilmektedir.

2012 yılının ilk dokuz ayının sonunda halı ihracatının ülkemizin toplam ihracatı içerisindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 0,14 oranında artarak % 1,29'a yükselmiştir.

Türkiye Genel İhracatında Halı İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>			
	2011	2012	2012 / 2011
	Ocak - Eylül	Ocak - Eylül	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	99.443.639	111.463.857	12,1
Halı İhracatı	1.142.818	1.438.857	25,9
Halı İhracatının Payı %	1,15	1,29	
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>			

Türkiye'nin halı ihracatına el halısı ve makina halısı ayrımı ile bakıldığında, 2012 yılının Ocak – Eylül döneminde el halısı ihracatında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 27,6 oranında düşüş meydana gelmiş olup, ihracat değeri 99,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2012 yılı Eylül ayı verilerine göre ise, ülkemizin el halısı ihracatı, 2011 yılı Eylül ayına kıyasla % 27,7 oranında azalarak 9,6 milyon dolar olmuştur.

Diğer taraftan, 2012 Ocak – Eylül döneminde makina halısı ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 33,2 oranında artmış ve 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Eylül 2012 itibariyle ülkemizin makina halısı ihracatı, 2011 yılının aynı ayına göre % 29,8 oranında artmış ve 159,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Eİ Halısı ve Makina Halısı İhracatımızın Halı İhracatındaki Payı				
<i>Birim: 1000 \$</i>				
	2011	2012	2012 / 2011	Toplam Halı
	Ocak - Eylül	Ocak - Eylül	Değişim %	İhracatta Pay %
Eİ Halısı İhracatı	136.903	99.166	-27,6	6,9
Makine Halısı İhracatı	1.005.915	1.339.691	33,2	93,1
Toplam Halı İhracatı	1.142.818	1.438.857	25,9	100,0
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>				

Belli Başlı Pazarlarda Halı İhracatındaki Gelişmeler

Türkiye'nin halı ihracatında % 18,1'lik payıyla en büyük ihracat pazarı konumunda olan S.Arabistan'a, 2012 yılının ilk dokuz ayının sonu itibarıyla gerçekleştirilen ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 33,4 oranında artarak 260,9 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Anılan dönemde, ikinci büyük pazarımız konumundaki ABD'ye halı ihracatımız % 24,1 oranında artarak 134,6 milyon dolar, ABD'nin toplam halı ihracatımız içerisindeki payı ise % 9,4 olmuştur.

Bu dönemde, en büyük üçüncü ihracat pazarımız konumundaki Irak'a yönelik halı ihracatımız ise, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 65,9 oranında artmış ve 122,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ihracat değeri ile Irak'ın toplam halı ihracatımız içerisindeki payı % 8,5 olarak kaydedilmiştir.

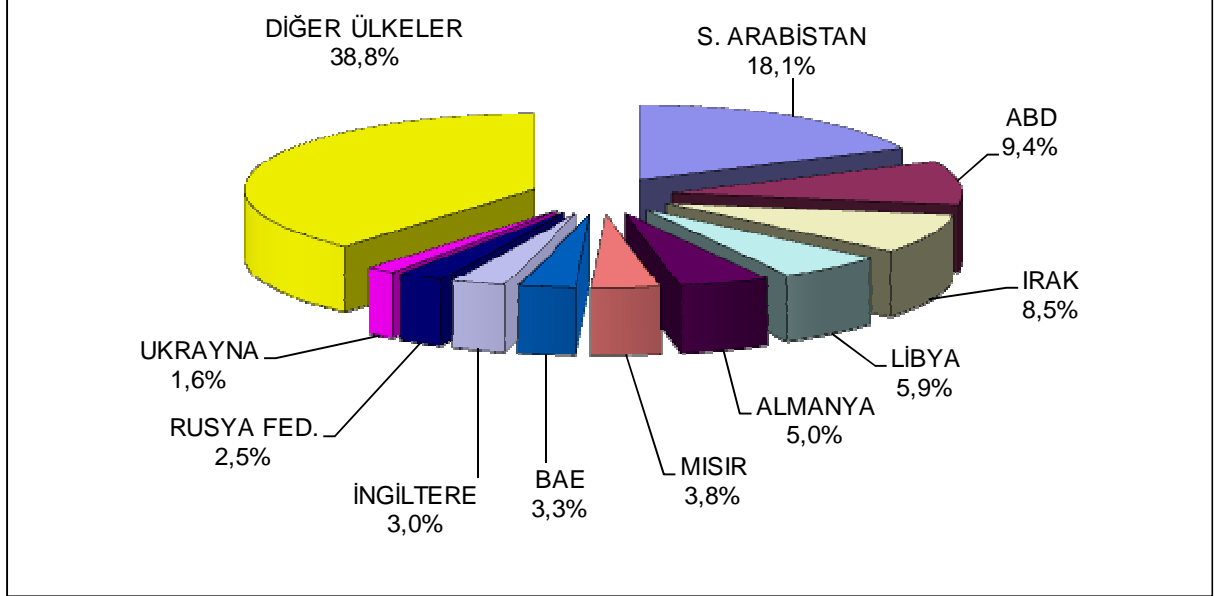
Halı ihracatımızda 2012 yılının ilk dokuz aylık dönemine ait veriler incelendiğinde, ilk on pazar içerisinde yer alan ülkelerin tamamına ihracatımızın % 1,8 ile % 1036,2 arasında değişen oranlarda arttığı anlaşılmaktadır.

EN ÇOK HALI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK - EYLÜL	2012 OCAK - EYLÜL	PAY %	DEĞİŞİM %
S. ARABİSTAN	195.573	260.921	18,1	33,4
ABD	108.510	134.625	9,4	24,1
IRAK	73.650	122.186	8,5	65,9
LİBYA	7.512	85.358	5,9	1036,2
ALMANYA	70.971	72.259	5,0	1,8
MISIR	8.651	55.295	3,8	539,2
BAE	32.441	46.926	3,3	44,6
İNGİLTERE	38.787	43.033	3,0	10,9
RUSYA FED.	26.559	36.633	2,5	37,9
UKRAYNA	23.015	23.600	1,6	2,5
DİĞER ÜLKELER	557.149	558.021	38,8	0,2
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	585.669	880.836	61,2	50,4
TÜRKİYE TOPLAM HALI İHRACATI	1.142.818	1.438.857	100,0	25,9

Libya, anılan dönemde % 1036,2 oranındaki ihracat artış oranı ile halı ihracatımızın bir önceki yılın Ocak – Eylül dönemine kıyasla en yüksek oranda arttığı ülke olmuştur. 2011 yılının aynı döneminde Libya'ya yapılan ihracat 7,5 milyon dolar olarak gerçekleşmişken 2012 yılının Ocak – Eylül döneminde 85,4 milyon dolar olmuştur.

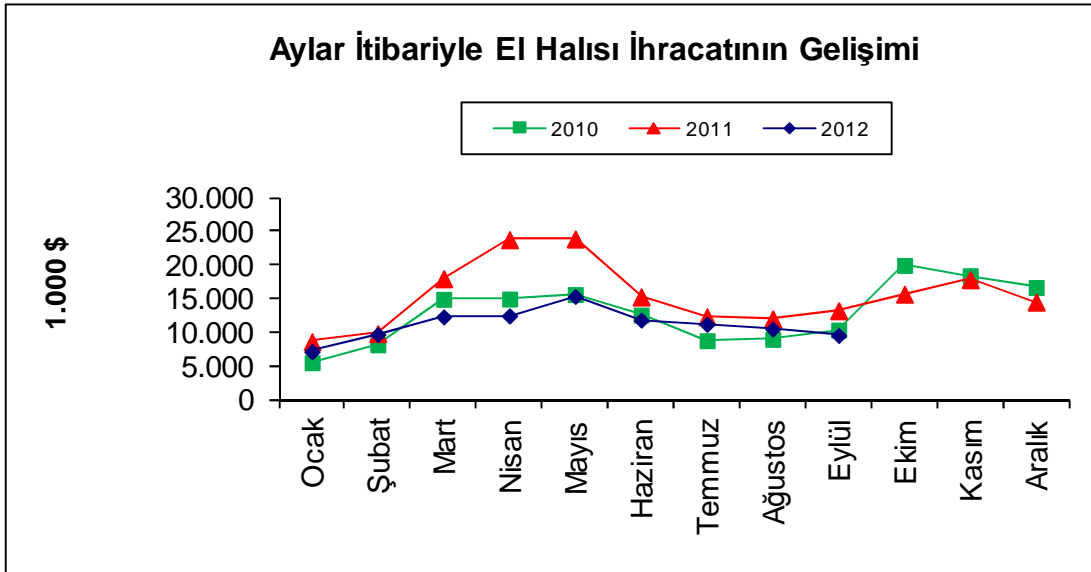
EN ÇOK HALI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER 2012 OCAK - EYLÜL

Toplam Halı İhracatı: 1 Milyar 439 Milyon \$

El Halısı İhracatımızda ve Pazarlarımızdaki Gelişmeler

Ocak - Eylül 2012 döneminde ülkemizin el halısı ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 27,6 oranında azalarak 99,2 milyon dolar olmuştur. 2012 yılı Eylül ayında ise, ülkemizin el halısı ihracatı 2011 yılı Eylül ayına göre % 27,7 oranında azalarak 9,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aylar İtibariyle El Halısı İhracat Kaydı				
2010 - 2011 - 2012				
<i>Birim: 1000 \$</i>				
	YILLAR			2012/2011
Aylar	2010	2011	2012	% Değişim
Ocak	5.512	8.629	7.134	-17,3
Şubat	8.139	9.812	9.702	-1,1
Mart	14.890	17.968	12.311	-31,5
Nisan	14.953	23.780	12.459	-47,6
Mayıs	15.609	23.872	15.335	-35,8
Haziran	12.566	15.271	11.828	-22,5
Temmuz	8.781	12.336	11.212	-9,1
Ağustos	8.965	12.006	10.496	-12,6
Eylül	10.328	13.212	9.555	-27,7
Ekim	19.963	15.682		
Kasım	18.410	17.822		
Aralık	16.669	14.493		

Kaynak:İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Belli Başlı Pazarlarda El Halısı İhracatındaki Gelişmeler

2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle el halısı ihracatımızda en önemli ülkeler ABD, Japonya, Çek Cumhuriyeti, Irak ve Almanya olarak sıralanmaktadır. Bu dönemde, el halısı ihracatımızda ilk on pazar arasında yer alan ülkelere beş tanesine yönelik ihracatımız % 1,9 ile % 21.324,6 arasında değişen oranlarda artmışken, diğer beş ülkeye yönelik ihracatımız ise % 21,6 ile % 54,4 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

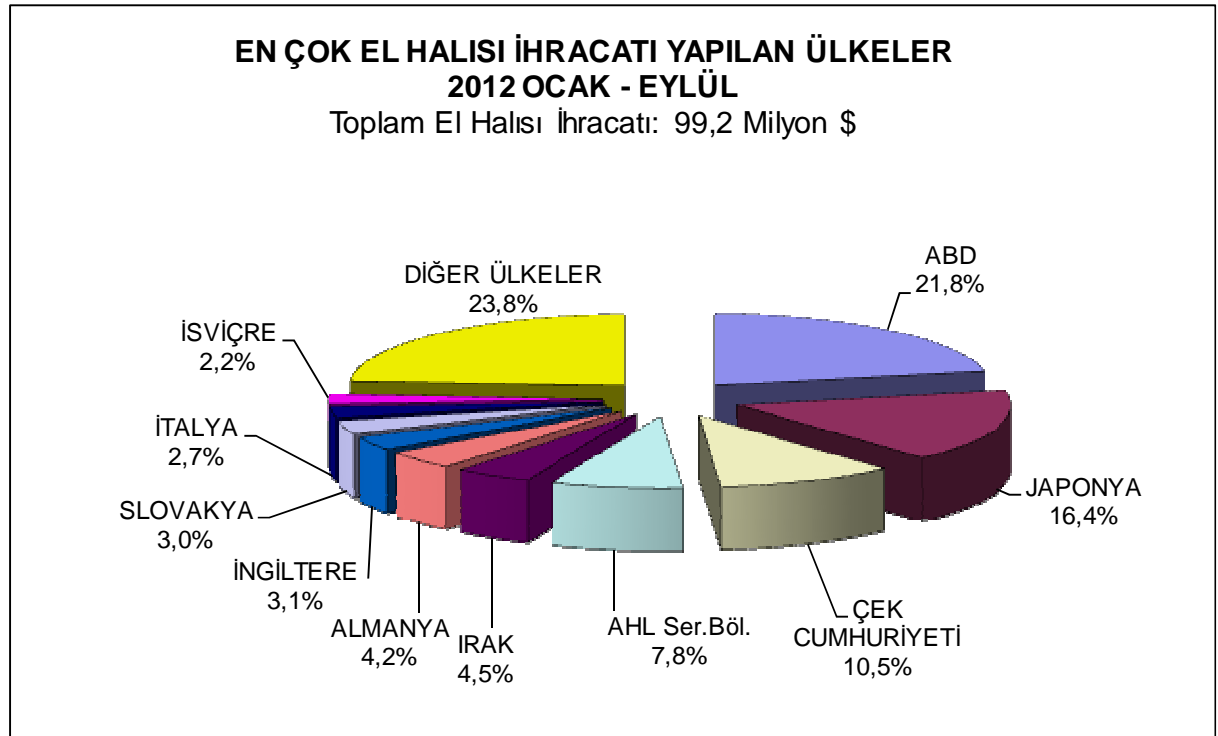
Anılan dönem itibariyle, en önemli el halısı ihracat pazarımız olan ABD'ye yönelik ihracat, geçen yılın aynı dönemine kıyasla % 1,9 oranında artarak 21,6 milyon dolar olmuştur. Bu ihracat değeri ile ABD'nin el halısı ihracatımızdaki payı % 21,8'e yükselmiştir.

Ülkemiz el halısı ihracatı açısından en büyük ikinci pazar Japonya'dır. Japonya'ya yönelik ihracatımız Ocak – Eylül 2012 itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 24 oranında azalmış ve 16,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Japonya'nın toplam el halısı ihracatımız içerisindeki payı % 16,4 olarak hesaplanmaktadır.

Ocak – Eylül 2012 itibariyle ülkemizin el halısı ihracatının en fazla arttığı ülke % 21.324,6 oranında ihracat artışının yaşandığı Slovakya olmuştur. 2011 yılının ilk dokuz ayında sadece 14 bin dolarlık el halısı ihracatı yapılan Slovakya'ya 2012 Ocak - Eylül döneminde 3 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Slovakya ülkemizin sekizinci büyük el halısı ihracat pazarı konumundadır.

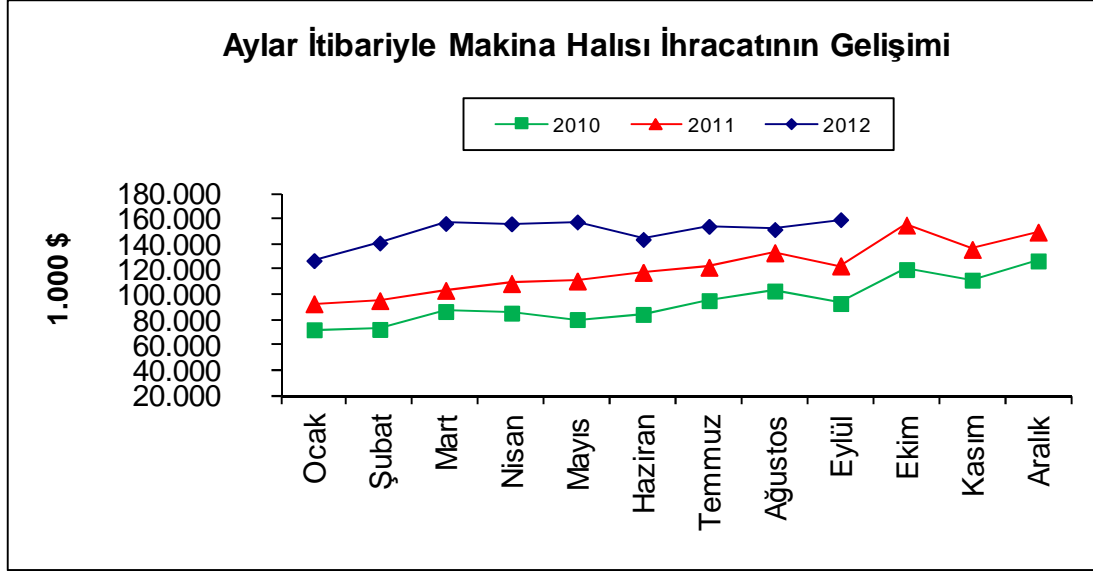
EN ÇOK EL HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK - EYLÜL	2012 OCAK - EYLÜL	PAY %	DEĞİŞİM %
ABD	21.202	21.615	21,8	1,9
JAPONYA	21.473	16.313	16,4	-24,0
ÇEK CUMHURİYETİ	6.510	10.390	10,5	59,6
AHL Ser.Böl.	9.807	7.691	7,8	-21,6
IRAK	1.546	4.436	4,5	187,0
ALMANYA	3.833	4.170	4,2	8,8
İNGİLTERE	6.838	3.115	3,1	-54,4
SLOVAKYA	14	2.973	3,0	21.324,6
İTALYA	4.031	2.633	2,7	-34,7
İSVİÇRE	3.226	2.212	2,2	-31,4
DİĞER ÜLKELER	58.423	23.619	23,8	-59,6
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	78.480	75.547	76,2	-3,7
TÜRKİYE TOPLAM EL HALISI İHRACATI	136.903	99.166	100,0	-27,6

Öte yandan Ocak - Eylül 2012 dönemi itibariyle ilk 10 ülke arasında el halısı ihracatımızın bir önceki yılın aynı dönemine oranla en yüksek oranla azaldığı ülke İngiltere olmuştur. İngiltere'ye el halısı ihracatı, 2011 Ocak - Eylül dönemine göre % 54,4 oranında azalarak 6,8 milyon dolardan 3,1 milyon dolara gerilemiştir.

Makina Halısı İhracatımızda ve Pazarlarımızdaki Gelişmeler

2012 yılının ilk dokuz ayının sonunda makina halısı ihracatımız 2011 yılının aynı dönemine kıyasla % 33,2 oranında artarak 1 milyar 340 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Sadece Eylül ayında makina halısı ihracatı 2011 yılı Eylül ayına kıyasla % 29,8 oranında artmış ve 159,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aylar İtibariyle Makina Halısı İhracat Kaydı
2010 - 2011 - 2012
Birim: 1000 \$

Aylar	YILLAR			2012/2011
	2010	2011	2012	% Değişim
Ocak	72.146	92.726	126.907	36,9
Şubat	72.457	95.209	140.824	47,9
Mart	86.660	103.323	156.288	51,3
Nisan	85.357	108.758	156.048	43,5
Mayıs	80.158	110.778	157.519	42,2
Haziran	84.218	117.615	143.747	22,2
Temmuz	95.218	121.668	154.074	26,6
Ağustos	102.916	133.104	151.605	13,9
Eylül	92.949	122.737	159.371	29,8
Ekim	119.879	155.034		
Kasım	111.553	135.723		
Aralık	126.749	149.427		

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Belli Başlı Pazarlarda Makina Halısı İhracatındaki Gelişmeler

2012 yılı Ocak – Eylül döneminde, makina halısı ihracatımızda en büyük paya sahip olan ülke olarak 260,7 milyon dolarlık ihracat ve % 19,5'lik payıyla S.Arabistan öne çıkmaktadır. Suudi Arabistan'a yapılan ihracat 2012 yılının ilk üç çeyreğinin sonunda geçen yılın aynı dönemine kıyasla % 33,5 oranında artmıştır.

EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK - EYLÜL	2012 OCAK - EYLÜL	PAY %	DEĞİŞİM %
S. ARABİSTAN	195.351	260.742	19,5	33,5
İRAK	72.104	117.750	8,8	63,3
ABD	87.308	113.010	8,4	29,4
LİBYA	7.412	85.305	6,4	1051,0
ALMANYA	67.138	68.089	5,1	1,4
MİSİR	8.636	55.206	4,1	539,3
BAE	32.277	46.479	3,5	44,0
İNGİLTERE	31.948	39.918	3,0	24,9
RUSYA FED.	26.497	36.389	2,7	37,3
UKRAYNA	23.015	23.537	1,8	2,3
DİĞER ÜLKELER	454.229	493.265	36,8	8,6
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	551.686	846.426	63,2	53,4
TÜRKİYE TOPLAM MAKİNA HALISI İHRACATI	1.005.915	1.339.691	100,0	33,2

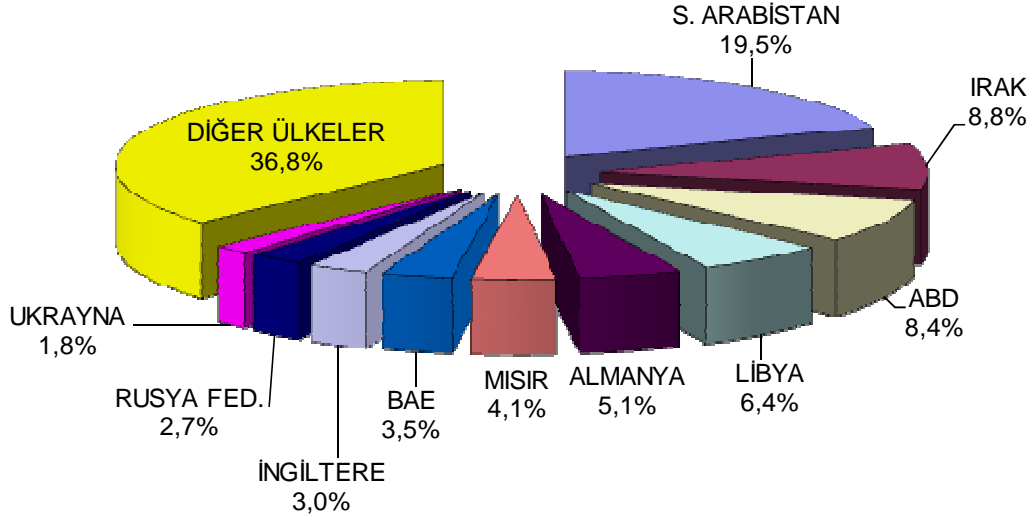
Makina halısı ihracatında S.Arabistan'ın ardından 117,8 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 8,8'lik payı ile Irak gelmektedir. Anılan dönemde Irak'a yönelik makina halısı ihracatı % 63,3 oranında artmıştır.

ABD, 113 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 8,4'lik payı ile en büyük üçüncü makina halısı ihracat pazarımız konumundadır. ABD'ye yönelik makina halısı ihracatımız 2012'nin ilk dokuz aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 29,4 oranında artmıştır.

Libya, 85,3 milyon dolarlık ihracat değeri ve kaydedilen % 1051 oranındaki ihracat artışı ile anılan dönemde öne çıkan bir diğer ülkedir. Libya, ilk 10 ülke içerisinde en yüksek oranlı ihracat artışının kaydedildiği ülke olmuştur.

**EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER
2012 OCAK - EYLÜL**

Toplam Makina Halısı İhracatı: 1 Milyar 340 Milyon \$

2012 YILI EYLÜL AYINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

Eylül ayında sektörlerimizi etkileyen uluslararası olayların başında, en önemli ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği'ndeki kriz atmosferinin, başta Yunanistan siyasi krizi olmak üzere çeşitli nedenlerden tekrar yükselişe geçmesi yer alırken, AB'nin kendi ekonomisi kadar çevre ekonomiler ve dünya ekonomisinde neden olabileceği hasar da yoğun olarak gündemi işgal etmektedir. AB ve IMF, Yunanistan'a verilecek yeni kredi diliminin serbest bırakılması için Yunan Hükümeti'ne bütçede ciddi kısıntı yapılmasını şart koşturmaktadır.

AB genelinde işsizlik oranı Ağustos ayında % 10,5'e yükselirken, Euro Bölgesinde ise % 11,4 olarak kaydedilmiştir. AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip olan İspanya'da işsiz oranı % 25,1'e yükselirken, önemli pazarlarımızdan İtalya'da % 10,7, Fransa'da % 10,6, İngiltere'de ise % 8'e yükselmiş bulunmaktadır.

Bu çerçevede, AB'de artan ekonomik kriz ve mali belirsizlik, tüketimin yanı sıra sektörlerimizin ihracat performanslarını da olumsuz etkilese de, AB'ne yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 19,6 artarken, tekstil ihracatı ise aynı dönemde % 8,2 artış göstermiştir.

AB pazarının yanısıra özellikle Suriye ile dış ticareti sekteye uğratabilecek gelişmelerin devam etmesi, Eylül ayında da sektörel ihracat performansını belirleyen önemli bir etken olmuştur. Önemli tekstil pazarlarımızdan İran'a yapılan ihracat ise Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 8,8 azalırken, Ocak-Eylül döneminde ise bir önceki yıl ile aynı seviyede gerçekleşmiştir. Öte yandan, İran para birimi riyalin dolar karşısında Ekim ayının ilk günlerinde % 30 civarında bir oranda değer kaybetmesinin Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatları önümüzdeki dönemde daha da zora sokmasından endişe edilmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak, rekabet gücünü doğrudan etkileyen euro/dolar paritesi 1,21 seviyelerine kadar gerilediği yaz dönemine göre bir miktar düzelmeye birlikte 1,29 – 1,30 seviyelerinde seyretmektedir.

Öte yandan, 2012 yılının Mayıs ve Haziran aylarında düşüşe geçtikten sonra Temmuz ve Ağustos aylarında hafif yükselişe geçen petrol fiyatları, Eylül ayını inişli-çıkışlı bir şekilde bitirdikten sonra Ekim ayının ilk haftası itibariyle 90 dolar /varil seviyesi civarında seyretmektedir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Suudi Arabistan

Dünyanın başlıca petrol ihracatçılarından Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'si yaklaşık 600 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 24 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır. Öte yandan, yüksek refah düzeyine rağmen genç nüfus arasında işsizlik oranının yüksek olduğu kaydedilmektedir.

Bütçe gelirlerinin % 75'ini, toplam ihracatın ise % 90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda Suudi Arabistan'ın 2011 yılında % 6,5 büyüdüğü öngörülmüşken, 2012 yılında ise % 4-5 aralığında bir büyüme beklenmektedir.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden Irak ekonomisinin 2012'de % 10'un üzerinde bir oranda büyüyeceği öngörülmektedir.

30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde alım gücünün de artması beklenen Irak'ta, başta güvenlik ve yüksek işsizlik olmak üzere halen ciddi sorunlar mevcuttur ve ülke nüfusunun % 25'inden fazlası yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Başta kanalizasyon, temiz su temini ve elektrik gibi altyapı sorunları da çözüm beklemeye devam etmektedir.

Bunlara rağmen özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin devam etmesi beklenmektedir. Halen 82 milyar dolar GSYH'ye sahip olan ekonominin büyük bölümü petrol ihracatından sağlanmaktadır.

ABD

ABD'de açıklanan son veriler ülke ekonomisinin ilk çeyrek dönemde genelde olumlu bir seyir izlediğini ortaya koyarken, uzmanlar ülke ekonomisinin son finansal krizin etkisinden hala tam olarak kurtulamadığını da hatırlatmaktadır.

Bu çerçevede ABD ekonomisi, ABD ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde % 2 büyüme gerçekleştirirken, ikinci çeyrek dönemde ise ancak % 1,3 büyüme kaydedilmiştir.

Güncel IMF tahminlerine göre ABD ekonomisinin 2012 yılında ise % 2,1 büyümesi beklenmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlar 2012 yılının ilk 8 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 5,6 yükselirken, aynı dönemde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise geçen yıla göre % 6,4 artmış bulunmaktadır.

Öte yandan, son 3 yıldır % 9 ve üzerinde seyreden işsizlik oranı, 2012 yılının Haziran ve Temmuz aylarında % 8,3 seviyesindeyken, Ağustos ayında % 8,1'e, Eylül ayında ise son 4 yılın en düşük seviyesi olan % 7,8'e gerilemiş bulunmaktadır.

ABD'nin güncel dış ticaret verilerine göre ülkenin mal ihracatı 2012 yılı Ocak-Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 6,3 artarak 913,4 milyar dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde ithalat % 4,7 artarak 1 trilyon 351 milyar dolara yükselmiştir. Ocak-Temmuz döneminde mallar bazında dış ticaret açığı ise % 1,9 artışla 437,3 milyar dolara yükselmiştir.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1 büyüdüğü açıklanmıştır.

Almanya 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise bir önceki yıla göre % 1,2 büyüme göstermişti.

AB'deki krize rağmen bugüne kadar ihracat ağırlıklı güçlü büyüme trendini nispeten koruyan Alman ekonomisinin güncel verilere göre ivmesini kaybetmeye başladığı görülürken, 2012 yılı genelinde % 1'in altında bir oranda büyümesi beklenmektedir.

Almanya'da işsizlik oranı ise Ağustos ayında Temmuz ayındaki seviyesi değişmeyerek % 5,5 olarak açıklanmıştır.

Almanya genelinde perakende satışlarda ise Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 1,6 düşüş kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 0,8 gerileme meydana gelmiştir.

Rusya

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından Rusya ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 4,9 büyürken, 2. çeyrek dönemde ise % 4 büyüme göstermiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar 2012 yılının ilk yarısındaki canlılığın ardından Temmuz ayında yavaşlayarak Haziran ayına göre % 1,6, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 5,1 artmış bulunmaktadır.

Rusya sanayi üretimi ise 2012 yılının Ocak-Ağustos döneminde % 3,1 büyüme göstermiştir. Geçen yılın aynı dönemindeki büyüme oranı % 6,5'ti.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2012 yılında ciddi bir düşüş öngörülmemen petrol fiyatlarının da etkisiyle canlılığın devam etmesi beklenirken, olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi sonucunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur.

Dünya Bankası verilerine göre Rus ekonomisinin 2012 yılında % 3,5 büyümesi öngörülürken, 2013 yılında ise % 3,9 büyüme öngörülmektedir. IMF ise 2012 yılında Rusya ekonomisinin % 4 büyüyeceğini öngörmektedir.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'sinin 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 küçüldüğü açıklanmıştır.

İngiltere ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise % 0,2 büyüme göstermişti.

İngiltere'de işsizlik oranı 2012 yılı Haziran ayında % 8 olarak açıklanmıştır.

Güncel IMF tahminlerine göre İngiltere ekonomisinin 2012 yılında % 0,8 büyümesi beklenmektedir.

İngiltere genelinde perakende satışlarda ise Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artış kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 4,5 yükseliş gerçekleşmiştir.

İngiltere Merkez Bankası, ekonominin bu yıl büyüme ve daralma arasında zikzak çizmeye devam edeceğini öngörürken, ülke ekonomisinin bu yıl daralması veya çok düşük oranda büyümesi beklenmektedir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın, 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 büyüdüğü kaydedilmiştir.

Fransa 2012 yılının ilk çeyrek döneminde de % 0,3 büyüme göstermişti.

Güncel tahminlere göre Fransa ekonomisinin 2012 yılında ancak % 0,1 – 0,2 aralığında büyümesi beklenmektedir.

Fransa'da işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayına göre % 0,3 artarak % 10,6 seviyesine yükselmiştir.

Fransa genelinde perakende satışlarda Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 3,6 artış kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 0,3 büyüme kaydedilmiştir.

Öte yandan, Fransa'da hükümetin kemer sıkma politikalarıyla birlikte 2013 yılı bütçesinden 30 milyar € tasarruf etme planının vergileri artırmasından ve hane halkı gelirleri ile tüketimi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

İran

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan İran, son dönemde sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. BM yaptırımlarının yanı sıra ABD tarafından ek yaptırımlara maruz kalan ülke ekonomisi, büyük oranda petrol ihracatına bağımlıdır.

Bu çerçevede, ABD'nin öncülük ettiği ek mali yaptırımlara AB'nin de destek vermesinin de etkisiyle Türk bankacılık sistemi de İran bankaları ile çalışmama noktasında baskı altında olup, İran ile ticaret yapan Türk firmalarının ödemelerini tahsil etme seçenekleri sınırlanmış bulunmaktadır. Bu çerçevede, önemli tekstil pazarlarımızdan İran'a yapılan ihracat Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 8,8 azalırken, Ocak-Eylül döneminde ise bir önceki yıl ile aynı seviyede gerçekleşmiştir.

Öte yandan, İran para birimi riyalin dolar karşısında Eylül ayının son haftasında % 30'un üzerinde değer kaybetmesinin Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatları önümüzdeki dönemde daha da zora sokmasından endişe edilmektedir.

Diğer yandan, İran ekonomisi 2011 yılında % 2,5 büyüme gösterirken, uluslararası finans kuruluşları, ağırlaşan yaptırımlar nedeniyle ülke ekonomisinin 2012 yılı büyümesinin olumsuz etkileneceğini belirtmektedirler. İran ekonomisinin 2012 yılında % 2,5-3,0 düzeyinde büyümesi öngörülürken, işsizlik oranının ise % 20'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir.

Suriye

Başta tekstil ve hammaddeleri olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli bir pazarı olan Ortadoğu grubundaki Suriye tarafından Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ve Türkiye'den yapılan ihracatlarda % 30 oranında ek gümrük vergisi uygulanması sonucunda genel ihracatın yanı sıra başta en önemli sektörel ihracatımızın olduğu tekstil ve hammaddeleri ihracatında Ocak-Eylül döneminde % 64,8 olmak üzere diğer sektörel ihracatlarda da sert düşüşler yaşanmaktadır.

Uluslar arası yaptırımlar nedeniyle Suriye ekonomisinin 2012 yılında ciddi oranda küçülmesi beklenirken, ülkede gıda ve akaryakıt temininde sıkıntılar yaşanmaktadır.

İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
08.10.2012

	2011 EYLÜL	2012 EYLÜL	DEĞİŞİM %	2011 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALI.'DA PAY%	2012 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALI.'DA PAY%	DEĞİŞİM %
Birim: 1000 \$								
1 S. ARABİSTAN	15.779	18.810	19,2	195.573	17,1	260.921	18,1	33,4
2 ABD	11.200	13.651	21,9	108.510	9,5	134.625	9,4	24,1
3 İRAK	22.652	33.888	49,6	73.650	6,4	122.186	8,5	65,9
4 LİBYA	409	7.485	1.731,7	7.512	0,7	85.358	5,9	1.036,2
5 ALMANYA	10.446	7.217	-30,9	70.971	6,2	72.259	5,0	1,8
6 MISIR	760	4.861	539,9	8.651	0,8	55.295	3,8	539,2
7 BAE	2.550	4.106	61,0	32.441	2,8	46.926	3,3	44,8
8 İNGİLTERE	4.267	4.733	10,9	38.787	3,4	43.033	3,0	10,9
9 RUSYA FED.	4.538	5.989	32,0	26.559	2,3	36.633	2,5	37,9
10 UKRAYNA	3.630	3.754	3,4	23.015	2,0	23.600	1,6	2,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	76.230	104.495	37,1	16.098	1,4	15.447	1,1	-4,0
11 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.355	1.170	-13,7	12.988	1,1	22.488	1,6	73,0
12 KAZAKİSTAN	2.170	2.772	27,7	23.207	2,0	21.894	1,5	-5,7
13 JAPONYA	3.480	1.908	-45,2	25.479	2,2	21.503	1,5	-15,6
14 POLONYA	2.838	2.806	-1,1	23.508	2,1	21.184	1,5	-9,9
15 TACİKİSTAN	2.083	2.606	25,1	17.429	1,5	20.080	1,4	15,2
16 AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	3.535	3.298	-6,7	17.111	1,5	19.935	1,4	16,5
17 İSRAİL	1.598	2.587	61,9	16.138	1,4	19.683	1,4	22,0
18 TÜRKMENİSTAN	2.085	2.401	15,1	17.628	1,5	19.161	1,3	8,7
19 AFGANİSTAN	2.139	1.833	-14,3	16.406	1,4	18.872	1,3	15,0
20 KUVEYT	1.383	1.581	14,4	19.845	1,7	18.655	1,3	-6,0
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	98.896	127.456	28,9	205.838	18,0	218.872	15,2	6,3
21 ROMANYA	2.061	2.534	23,0	16.311	1,4	18.205	1,3	11,6
22 BELÇİKA	2.786	1.433	-48,6	21.816	1,9	17.905	1,2	-17,9
23 İRAN (İSLAM CUM.)	2.956	1.249	-57,8	23.491	2,1	15.553	1,1	-33,8
24 KIRGIZİSTAN	1.311	2.435	86,6	11.569	1,0	14.905	1,0	29,5
25 ÇEK CUMHURİYETİ	400	1.580	295,2	9.596	0,8	14.962	1,0	55,9
26 İTALYA	1.072	1.618	50,9	13.809	1,2	13.474	0,9	-2,4
27 GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	756	1.555	105,6	12.034	1,1	13.191	0,9	9,6
28 MALEZYA	557	506	-9,2	9.081	0,8	12.809	0,9	41,1
29 CEZAYİR	332	1.305	292,9	8.294	0,7	12.160	0,8	46,6
30 AVUSTRALYA	690	1.385	100,9	9.137	0,8	12.127	0,8	32,7
31 FAS	887	1.017	14,6	8.902	0,8	10.071	0,7	13,1
32 KANADA	340	1.028	202,2	8.200	0,7	10.070	0,7	22,8
33 FRANSA	895	1.316	47,0	29.874	2,6	9.068	0,6	-69,6
34 İSVEÇ	1.233	1.011	-18,0	6.261	0,5	8.573	0,6	36,9
35 AHL SERBEST BÖLGE	905	-	-100,0	9.807	0,9	7.898	0,5	-21,5
36 KATAR	582	583	0,1	5.706	0,5	7.556	0,5	32,4
37 YUNANİSTAN	2.190	2.913	33,1	10.895	1,0	6.810	0,5	-37,5
38 PAKİSTAN	830	702	-15,4	8.161	0,7	6.613	0,5	-19,0
39 KOSOVA	657	579	-12,0	7.986	0,7	6.808	0,5	-17,3
40 AVUSTURYA	457	976	113,3	5.625	0,5	6.521	0,5	15,9
41 BULGARİSTAN	664	810	22,0	4.897	0,4	6.464	0,4	32,0
42 BOSNA-HERSEK	547	760	39,1	6.997	0,6	6.375	0,4	-8,9
43 YEMEN	0	376	240.793,7	2.317	0,2	5.678	0,4	145,0
44 ENDONEZYA	319	561	76,0	4.474	0,4	5.031	0,3	12,4
45 UMMAN	414	472	13,9	4.026	0,4	4.983	0,3	23,8
46 LÜBNAN	933	1.455	56,0	2.554	0,2	4.952	0,3	93,9
47 BREZİLYA	1.085	633	-41,6	4.508	0,4	4.877	0,3	8,2
48 HİNDİSTAN	442	384	-13,2	4.336	0,4	4.469	0,3	3,0
49 SLOVAKYA	45	1	-96,9	1.183	0,1	4.237	0,3	258,3
50 ŞİLİ	306	176	-42,6	4.493	0,4	4.042	0,3	-10,0
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	125.547	158.806	26,5	1.051.750	92,0	1.360.328	94,5	29,3
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	10.401	10.119	-2,7	91.068	8,0	78.529	5,5	-13,8
AB (27) TOPLAMI	33.082	31.326	-5,3	285.744	25,0	266.088	18,5	-6,9
TOPLAM HALI İHRACATI	135.949	168.925	24,3	1.142.818	100,0	1.438.857	100,0	25,9

	2011 EYLÜL	2012 EYLÜL	DEĞİŞİM %	2011 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALI'DA PAY %	2012 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALI'DA PAY %	DEĞİŞİM %
Birim: 1000 \$								
1 ABD	3.442	3.270	-5,0	21.202	15,5	21.615	21,8	1,9
2 JAPONYA	2.926	1.550	-47,0	21.473	15,7	16.313	16,4	-24,0
3 ÇEK CUMHURİYETİ	11	1.167	10.483,5	6.510	4,8	10.390	10,5	59,6
4 AHL SERBEST BÖLGE	905	-	-100,0	9.807	7,2	7.691	7,8	-21,8
5 İRAK	383	881	130,1	1.546	1,1	4.436	4,5	187,0
6 ALMANYA	87	132	50,5	3.833	2,8	4.170	4,2	8,8
7 İNGİLTERE	339	68	-79,8	6.838	5,0	3.115	3,1	-54,4
8 SLOVAKYA	0	0	-	14	0,0	2.973	3,0	21.324,6
9 İTALYA	373	121	-67,5	4.031	2,9	2.633	2,7	-34,7
10 İSVİÇRE	189	53	-72,2	3.226	2,4	2.212	2,2	-31,4
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	8.655	7.242	-16,3	78.480	57,3	75.547	76,2	-3,7
11 LETONYA	-	-	#DIV/0!	3.318	2,4	2.207	2,2	-33,5
12 İSVEÇ	846	211	-75,0	1.246	0,9	1.991	2,0	59,8
13 FRANSA	411	353	-14,0	22.980	16,8	1.926	1,9	-91,6
14 BULGARİSTAN	1	44	5.910,9	1.360	1,0	1.892	1,9	39,1
15 LİTVANYA	967	0	-100,0	6.547	4,8	1.780	1,8	-72,8
16 AVUSTURYA	34	438	1.188,8	443	0,3	1.645	1,7	271,0
17 HOLLANDA	84	155	84,4	1.430	1,0	1.383	1,4	-3,3
18 DANİMARKA	31	87	184,2	965	0,7	998	1,0	3,5
19 BELÇİKA	1.213	48	-96,1	6.659	4,9	850	0,9	-87,2
20 NORVEÇ	1	28	4.074,5	356	0,3	783	0,8	120,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	12.241	8.605	-29,7	123.783	90,4	91.003	91,8	-26,5
21 AVUSTRALYA	69	169	144,9	920	0,7	716	0,7	-22,2
22 SINGAPUR	56	82	46,2	415	0,3	641	0,6	54,4
23 KANADA	62	27	-57,2	996	0,7	538	0,5	-46,0
24 İSRAİL	24	13	-43,3	415	0,3	529	0,5	27,4
25 İSPANYA	163	19	-88,4	2.608	1,9	489	0,5	-81,2
26 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	9	107	1.057,5	164	0,1	446	0,5	171,9
27 İRAN (İSLAM CUM.)	26	2	-93,4	107	0,1	440	0,4	311,3
28 LÜBNAN	12	50	333,4	277	0,2	419	0,4	51,0
29 ŞİLİ	48	27	-43,3	163	0,1	334	0,3	105,4
30 GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	4	33	704,1	201	0,1	287	0,3	42,7
31 KAZAKİSTAN	-	3	#DIV/0!	129	0,1	249	0,3	93,6
32 RUSYA FEDERASYONU	44	36	-17,0	62	0,0	244	0,2	294,6
33 MEKSİKA	35	-	-100,0	41	0,0	219	0,2	430,7
34 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	19	38	100,6	165	0,1	204	0,2	23,7
35 SUUDİ ARABİSTAN	1	7	1.092,3	223	0,2	179	0,2	-19,4
36 YUNANİSTAN	55	2	-96,3	1.955	1,4	168	0,2	-91,4
37 BREZİLYA	35	24	-31,2	140	0,1	130	0,1	-7,4
38 FİNLANDİYA	-	33	#DIV/0!	26	0,0	111	0,1	323,1
39 İRLANDA	-	103	#DIV/0!	-	0,0	104	0,1	#DIV/0!
40 YENİ ZELANDA	3	13	382,3	80	0,1	96	0,1	20,3
41 CEZAYİR	-	-	#DIV/0!	468	0,3	95	0,1	-79,8
42 AZERBAJCAN-NAHÇİVAN	2	12	511,5	60	0,0	88	0,1	48,3
43 MİSİR	8	28	240,5	15	0,0	88	0,1	483,8
44 PERU	-	-	#DIV/0!	-	0,0	79	0,1	#DIV/0!
45 TÜRKMENİSTAN	51	38	-26,5	742	0,5	74	0,1	-90,0
46 KOSOVA	-	3	#DIV/0!	13	0,0	72	0,1	469,1
47 UMMAN	-	-	#DIV/0!	4	0,0	64	0,1	1.503,7
48 UKRAYNA	-	-	#DIV/0!	-	0,0	63	0,1	#DIV/0!
49 PORTEKİZ	29	5	-81,4	349	0,3	63	0,1	-81,9
50 VİETNAM	-	-	#DIV/0!	-	0,0	60	0,1	#DIV/0!
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	12.996	9.482	-27,0	134.521	98,3	98.295	99,1	-26,9
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	216	73	-66,1	2.381	1,7	871	0,9	-63,4
AB (27) TOPLAMI	4.646	3.009	-35,2	71.158	52,0	38.990	39,3	-45,2
TOPLAM EL HALISI İHRACATI	13.212	9.555	-27,7	136.903	100,0	99.166	100,0	-27,6

	2011 EYLÜL	2012 EYLÜL	DEĞİŞİM %	2011 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALİ'DE PAY %	2012 OCAK - EYLÜL	TOPLAM HALİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
Birim: 1000 \$								
1 S. ARABİSTAN	15.778	18.804	19,2	195.351	19,4	260.742	19,5	33,5
2 İRAK	22.289	33.007	48,2	72.104	7,2	117.750	8,8	63,3
3 ABD	7.758	10.381	33,8	87.308	8,7	113.010	8,4	29,4
4 LIBYA	409	7.475	1.729,4	7.412	0,7	85.305	6,4	1.051,0
5 ALMANYA	10.358	7.086	-31,6	87.138	6,7	88.089	5,1	1,4
6 MISIR	752	4.833	543,1	8.636	0,9	55.206	4,1	539,3
7 BAE	2.541	3.999	57,4	32.277	3,2	46.479	3,5	44,0
8 İNGİLTERE	3.928	4.665	18,8	31.948	3,2	39.918	3,0	24,9
9 RUSYA FED.	4.494	5.952	32,4	26.497	2,6	38.389	2,7	37,3
10 UKRAYNA	3.630	3.754	3,4	23.015	2,3	23.537	1,8	2,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	71.917	99.957	39,0	551.686	54,8	846.426	63,2	53,4
11 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.336	1.132	-15,3	12.823	1,3	22.264	1,7	73,6
12 KAZAKİSTAN	2.170	2.788	27,5	23.078	2,3	21.635	1,6	-6,3
13 POLONYA	2.838	2.805	-1,2	23.502	2,3	21.177	1,6	-9,9
14 TACİKİSTAN	2.083	2.606	25,1	17.428	1,7	20.080	1,5	15,2
15 AZERBAJCAN-NAHÇIVAN	3.533	3.286	-7,0	17.052	1,7	19.847	1,5	16,4
16 İSRAİL	1.574	2.574	63,5	15.722	1,6	19.153	1,4	21,8
17 TÜRKMENİSTAN	2.034	2.363	16,2	16.886	1,7	19.087	1,4	13,0
18 AFGANİSTAN	2.139	1.833	-14,3	16.406	1,6	18.872	1,4	15,0
19 KUVEYT	1.342	1.571	17,1	19.456	1,9	18.644	1,4	-4,2
20 ROMANYA	2.059	2.516	22,2	16.299	1,6	18.167	1,4	11,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	93.025	123.410	32,7	730.339	72,6	1.045.353	78,0	43,1
21 BELÇİKA	1.573	1.385	-11,9	15.158	1,5	17.055	1,3	12,5
22 İRAN (İSLAM CUM.)	2.930	1.247	-57,4	23.384	2,3	15.113	1,1	-35,4
23 KIRGIZİSTAN	1.311	2.435	85,7	11.541	1,1	14.980	1,1	29,8
24 GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ	752	1.522	102,3	11.033	1,2	12.904	1,0	9,0
25 MALEZYA	556	506	-8,9	9.027	0,9	12.788	1,0	41,7
26 CEZAYİR	332	1.305	292,9	7.826	0,8	12.065	0,9	54,2
27 AVUSTRALYA	621	1.216	96,0	8.216	0,8	11.411	0,9	38,9
28 İTALYA	699	1.496	114,1	9.778	1,0	10.841	0,8	10,9
29 FAS	887	1.017	14,6	8.883	0,9	10.040	0,7	13,0
30 KANADA	278	1.001	260,0	7.203	0,7	9.531	0,7	32,3
31 KATAR	514	583	13,5	5.636	0,6	7.534	0,6	33,7
32 FRANSA	484	963	98,8	6.894	0,7	7.142	0,5	3,6
33 YUNANİSTAN	2.135	2.911	36,4	8.941	0,9	6.841	0,5	-25,7
34 PAKİSTAN	830	702	-15,4	8.161	0,8	6.613	0,5	-19,0
35 İSVEÇ	387	799	106,3	5.015	0,5	6.582	0,5	31,2
36 KOSOVA	657	575	-12,5	7.973	0,8	6.535	0,5	-18,0
37 BOSNA-HERSEK	547	760	39,1	6.988	0,7	6.372	0,5	-8,8
38 YEMEN	0	376	240.793,7	2.314	0,2	5.678	0,4	145,4
39 JAPONYA	553	358	-35,3	4.005	0,4	5.191	0,4	29,6
40 ENDONEZYA	319	561	76,0	4.393	0,4	5.031	0,4	14,5
41 UMMAN	414	472	13,9	4.022	0,4	4.919	0,4	22,3
42 AVUSTURYA	424	538	27,0	5.182	0,5	4.876	0,4	-5,9
43 BREZİLYA	1.050	609	-42,0	4.368	0,4	4.747	0,4	8,7
44 ÇEK CUMHURİYETİ	389	413	6,2	3.086	0,3	4.572	0,3	48,2
45 BULGARİSTAN	663	765	15,4	3.537	0,4	4.571	0,3	29,3
46 LÜBNAN	921	1.405	52,5	2.277	0,2	4.534	0,3	99,1
47 HİNDİSTAN	442	381	-13,8	4.205	0,4	4.444	0,3	5,7
48 GÜRCİSTAN	239	801	235,2	3.059	0,3	3.720	0,3	21,6
49 ŞİLİ	258	148	-42,4	4.330	0,4	3.708	0,3	-14,4
50 ÜRDÜN	340	781	130,0	2.826	0,3	3.523	0,3	24,7
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	114.529	151.442	32,2	940.400	93,5	1.279.014	95,5	36,0
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	8.208	7.929	-3,4	65.516	6,5	60.677	4,5	-7,4
AB (27) TOPLAMI	28.435	28.317	-0,4	214.586	21,3	227.098	17,0	5,8
TOPLAM MAKİNA HALİSİ İHRACATI	122.737	159.371	29,8	1.005.915	100,0	1.339.691	100,0	33,2